BIOKOM

BIOKOM Pécsi Városüzemeltetési és Környezetgazdálkodási Nonprofit Kft.

Pécsi Erdei Körtúra

MECSEKERDŐ

természetes úton

Tisztelt Kirándulók!

A körtúra útvonal kialakításával az volt a célunk, hogy a nagyobb távolságokat is bejáró turisták egy összefüggő, külön jelrendszerrel ellátott útvonalat ismerjenek meg, járhassanak be.

A csak itt alkalmazott turistajel a város színeit (kék és sárga sáv) jeleníti meg egyértelművé téve a nyomvonal irányát. A kialakításnál kiemelten fontos szempont volt a jelrendszer felfestésekor, hogy térkép nélkül is biztonsággal végigjárható legyen a körtúra. A tájékozódásban kevésbé jártas családok, „amatőr túrázók" is magabiztosan közlekedhessenek a túrázás folyamán.

A helyes iránytartást útirányjelző nyilak is segítik, melyek tartalmazzák a vissza lévő távolságot.

A körtúra útvonala szándékosan nincs tele tűzdelve erdei műtárgyakkal, mert inkább a természeti értékek megcsodálásának lehetőségével szeretnénk idecsalni a túrázókat.

Csupán pár pad és tűzrakó hely lett kihelyezve a túraútvonalra, amely pihenőhelyet biztosít a hosszú séta alkalmával.

A „Pécsi Erdei Körtúra" útvonal két helyen, a Mandulásban és a Remeteréten várja nyitótáblával a kirándulókat. A későbbiekben további két helyre, a Dömörkapuhoz és a Lapishoz is kerül ki hasonló nagyméretű információs tábla. Ezeken a táblákon részletesen ismertetésre kerülnek a nyomvonal paraméterei, az alternatív útvonalak, azaz a rövidítési lehetőségek. A kiinduló pontok tábláin talán a legfontosabb a QR-kód jel, mely letöltésével a BIOKOM Nonprofit Kft. honlapjára navigálva, a túrázás közben is mindent megtudhatunk az útvonalról, a pihenőhelyekről, a vízvételi lehetőségekről és a nyomvonal irányokról.

A körtúra kialakításakor a természetben fellelhető nyomvonalakat, régi turistautakat kötöttük össze, hogy a városból akár több pontból kiindulva, a tetszés szerint, 7,2 - 9 - 17,2 illetve 20 km-es utat megtéve (mely menet közben variálható) visszajuthassunk a lakóövezetbe.

A „Pécsi Erdei Körtúra" útvonala, a Remeterétről D-i irányba indulva kibővíthető a PRO SILVA tanösvénnyel, ami önmagában 2,5 km hosszú.

A túraútvonalat végig járva, akár összesen közel 20 km egybefüggő „kiépített" útvonalon túrázhatunk a Pécs egykori és mai erdeiben.

A kirándulás ideje alatt az érdeklődők megismerkedhetnek a Nyugat-Mecsek Tájvédelmi Körzet értékeivel. Tavasszal különféle orchideákban gyönyörködhetünk (Pl.: Majomkosbor, Szarvasbangó), de a nagyezerjófüvek bódító illatába is beleszagolhatunk, valamint a világon csak a Mecseken előforduló hibrid faj, a Pécsi Zergevirág töveivel is lehet találkozni. Télen a BIOKOM Nonprofit Kft. által kihelyezett madáretetők környékén cinkék, csuszkák, vörösbegyek láthatóak és szerencsés esetben akár egerészőrókát is megfigyelhetünk.

Kellemes időtöltést, jó kirándulást kívánunk!

A körtúra kezdőpontjai

Dömörkapu

EOV Y 586 857, X 84 234

WGS'84 N 46°05'59,05" E 18°13'52,3"

Megközelítése: Autóval, parkoló hely is rendelkezésre áll a táblától kb. 50m-re

Helyi, Menetrend szerint közlekedő 34-es (34F, 34YT) buszjárattal

(http://mobilitas.biokom.hu/menetrend)

Mandulás

EOV Y 586 005, X 83549

WGS'84 N 46°05'36,58" E 18°13'12,05"

Megközelítése: Autóval, parkoló hely is rendelkezésre áll

Helyi, Menetrend szerint közlekedő 34-es, 35-ös (34F, 34YT, 35F) buszjárattal

(http://mobilitas.biokom.hu/menetrend)

Remeterét

EOV Y 583 409, X 85 480

WGS'84 N 46°06'38,20" E 18°11'10,23"

Megközelítése: Autóval, parkoló hely is rendelkezésre áll

Pécs-Orfű között menetrend szerint közlekedő távolsági busszal

(https://menetrendek.hu)

Lapis

EOV Y 584 272, X 85 634

WGS'84 N 46°06'43,49" E 18°11'50,33"

Megközelítése: Autóval, parkoló hely is rendelkezésre áll

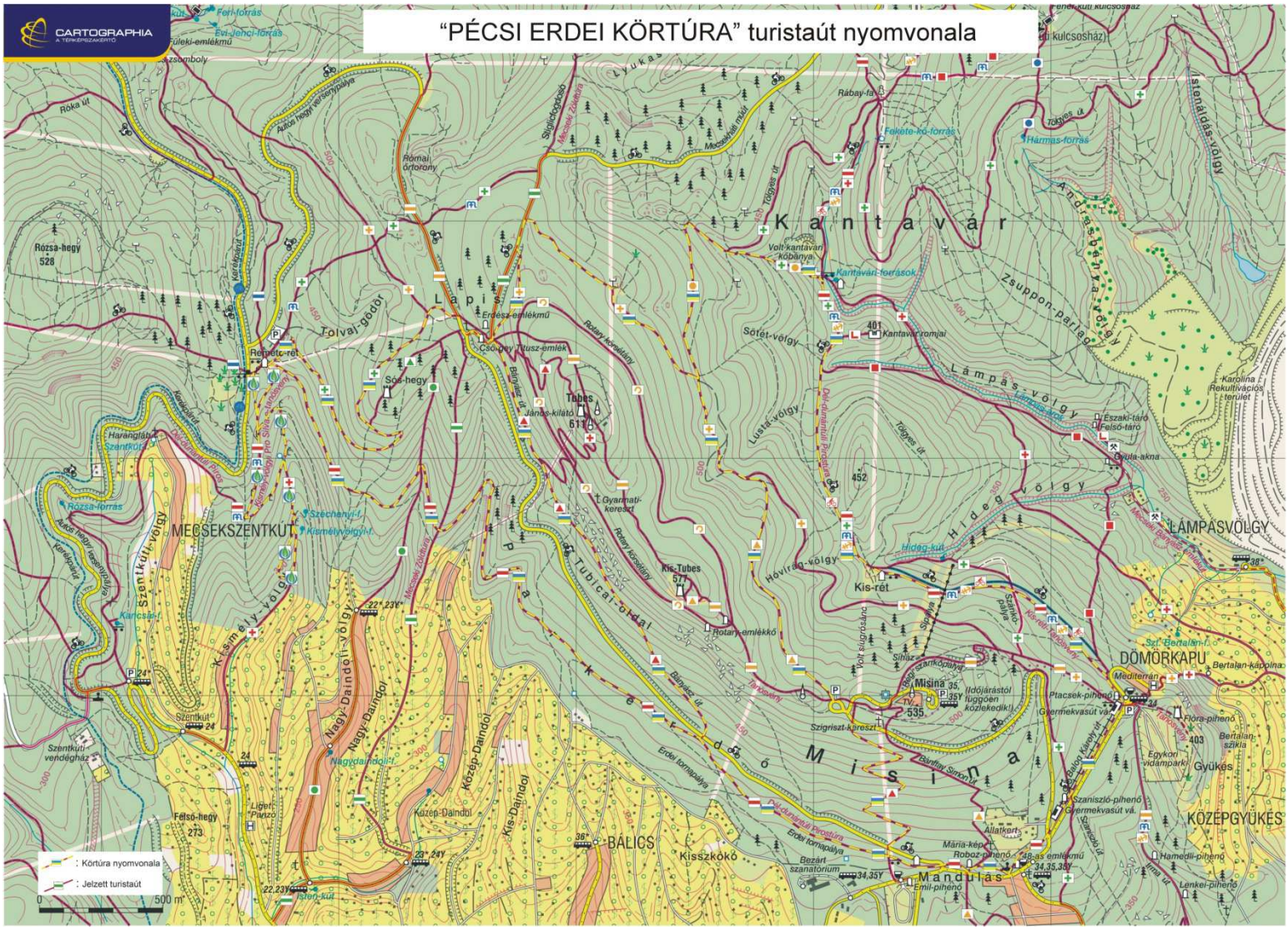
CARTOGRAPHIA
A TÉRKÉPSZAKÉRTŐ
"PÉCSI ERDEI KÖRTÚRA" turistaút nyomvonala
Kantavár
Lapis
MECSEKSZENTKÚT
LÁMPÁSVÖLGY
DÖMÖRKAPU
KÖZÉPGYŰKÉS
BÁLICS
Misina
Mandulás
Kis-rét
Tubes
Kis-Tubes
Rózsa-hegy
528
Felső-hegy
273
Kis-Daindol
Közép-Daindol
Nagy-Daindol
Szentkúti-völgy
Kisemely-völgy
Tolvaj-gödör
Sós-hegy
Sötét-völgy
Lustá-völgy
Hideg-völgy
Hóvirág-völgy
Zsuppon-parlag
Lámpás-völgy
Andaspenra-völgy
Istenáldás-völgy
Tubicai-oldal
Kisszkókó
: Körtúra nyomvonala
: Jelzett turistaút
0
500 m

LÁTNIVALÓK

1. Dömörkapu

Dömör-kapu elnevezésű hely (gyakran előfordul *Dömörkapu* néven is) található a Mecsekben és a Visegrádi-hegységben is. A „dömör” szó oszmán török eredetű, jelentése: megerősített szoros, illetve vaskapu. Azonos etimológiája van a visegrádi-hegységbeli és mecseki Dömör-kapunak is.

A mecseki Dömör-kapu Pécs belvárosától egy pihenőhely több túraösvény találkozásánál, néhány kilométerre a vidámpark és az állatkert közvetlen közelében. A Mecseki kisvasút egyik állomása is a Dömörkapu nevet viseli, itt található a motorszín is. Kényelmesen a helyi járatú 35-ös jelzésű busszal lehet megközelíteni.

Népmonda:

A Mecsek északi oldalán hatalmas fehér sziklatömbök látszanak. Alattuk egykor törpe emberek laktak, akik a völgyben lévő *Bányatelep* hatalmas gépeinek dübörgésétől ide menekültek. Erre a csendesebb tájra költöztek, és elhozták magukkal a kincseiket. Palotájuk bejáratára sziklát hengerítettek. Itt, a föld gyomrában élt Dömör király sok ezerre menő népével. Valamennyien törpék voltak. Létezésükről csak egy pásztorfiú tudott, aki a szépen szóló sípjával sokszor elbűvölte a földalatti birodalom parányi emberkéit. Ilyenkor előjött palotájából Dömör király is,

és órákon át elbeszélgetett a fiúval. Ajándékokat hordott neki fel a föld gyomrából. A király és a pásztorfiú jó barátok voltak, de a király nem engedte meg, hogy a fiú bepillanthasson földalatti birodalmába. Egy alkalommal mégis eljuthatott a pásztorfiú a tündérszép palotába. Elpanaszolta a királynak, hogy kedvese gyógyíthatatlan beteg. Csak valami csodaszer állíthatja talpra. - Fiú, sok jót tettél velem és népemmel. Nem feledhetjük sípod hangjának gyönyörűségét! Ismerjük a föld gyomrának minden titkait. Tudunk gyógyító erőt minden sebre. A palotám falában van egy kő, amely minden nyavalyát gyógyít. Csak a beteghez kell érinteni. Ezt a követ neked adjuk, de a palota falából csak te magad veheted ki. - Királyom, elfogadom örömmel! - szólt a fiú. Dömör király karonfogva a legényt, s varázspálcájával megütötte a sziklát. A kövek csikorogva mozdultak ki a helyükből, s megnyílt *Dömör kapuja*... A pásztorfiú megkapta a gyógyító követ. A törpék pedig királyukkal együtt hamarosan eltávoztak erről a vidékről. Ott hagyták a szép földalatti palotát, s bejárataihoz hatalmas sziklákat hengergettek. A hasadékokat benőtte a moha, így ma már senki sem tud semmit Dömör királyról és népéről. A pásztorfiú pedig meggyógyította kedvesét a csodakővel, és – hálából – a sziklás hegyoldalt, ahol a jószívű király lakott, *Dömörkapunak* nevezte el. Ma is így hívják azt a helyet a pécsiek.

2. Erdei kisvasút

1962-ben az Új Kenyér és az Alkotmány ünnepén adták át a társadalmi munkában épült, keskeny nyomtávú Mecseki Kisvasutat. 570 méteres hosszával Magyarország legrövidebb vasútja. Mindössze 2 megállója az Állatkert és a Dömörkapu.

3. Kis-rét

Kedvelt kirándulóhely, melyet Dömörkaputól É-ÉNy-i irányban indulva, a sípálya érintésével érünk el, a piros sáv jelzésű turistaúton. Sétánk közben a Kisréti tanösvényt is megismerhetjük.

4. Pécsi Állatkert

A festői környezetben, a Mecsek Natura 2000 területén elhelyezkedő Pécsi Állatkert 1960-ban épült a helyi gyárak munkásai, valamint az egyetemisták társadalmi munkájának köszönhetően. Kezdetben az állatkert területe 3.5 hektár volt, ami a 2016 májusára megvalósult fejlesztésekkel párhuzamosan 4 hektárra nőtt. Eredetileg az állatkert célja csak a hazai vadak bemutatása volt, mégis hamar megérkeztek az első egzotikus lakók. 1960-tól 1973-ig 34-ről 118-ra emelkedett a bemutatott állatfajok száma, az akvárium-terrárium Mecsekre költözésével, illetve az 1.789.576.193 forint vissza nem térítendő európai uniós támogatás eredményeképpen megvalósult átalakításoknak köszönhetően ma már közel 250 faj több mint 1000 egyede él a Pécs ZOO-ban.

A Pécsi Állatkert célja, hogy amellett, hogy minden látogatója kellemesen kikapcsolódjon mecseki sétája során, a régió fontos oktatási, természetvédelmi, turisztikai és kulturális szereplőjévé váljon.

A régi állatkert

5. Mandulás

Az Állatkerttől Ny-ra kb. 500 méterre a piros sáv turistaút mentén található pihenőhely. Kedvelt kirándulóhely, ahol fajátékok, mászókák várják a kisgyermekes családokat. Innen indul Ny-i irányba az erdei tornapálya.

A Mandulás játszótér visszafogottan használja a népi díszítő elemeket, ám mégis összetéveszthetetlenül magyar atmoszférájú a tisztás. A tűzrakó helynél a fiatalok és felnőttek is megtalálják számításukat, a gyerekeket pedig rengeteg nagy mozgást segítő játékeszköz várja. A kisebbek és nagyobbak is szeretnek a várakban szerepjátékozni, s a hely valahogy összekovácsolja itt az embereket. A családi túra utolsó állomásaként tökéletes pihenőhely!

A Mecseki tornapálya a Mandulás északnyugati sarkától indul, két erdei útvonalon (kiskör és nagykör). A pálya mentén pihenőhelyeket is találunk. A kiskörben 8, a nagykörben 16 állomás van különféle tornagyakorlatok végzésére. A kiskör hossza 1410 méter, a nagyköré 3150 méter a piros négyszög jelzésű út mentén. Az utat bejárva a kiindulópont közelébe jutunk vissza.

6. Remete-rét

A Körtúra Ny-i oldalán, az Orfű felé vezető közlekedési út mellett található közkedvelt erdei pihenőhely, ahol kavicsos gépkocsi parkoló, esőbeálló, illemhelyek, tűzrakó helyek és fajátékok várják a kirándulókat. Innen indul D-i irányba a Kismély-völgyi ”PRO SILVA”tanösvény.

A rét elnevezéséről két történetet is ismerünk. Az egyik szerint Török Antal pálos szerzetes, aki Szentkúton remetéskedett, gyakran járt ide elmélkedni, erről kapta a nevét a szép rét. A másik változat szerint a remeték kaszálója volt a terület.

Pro-Silva tanösvény a Remete-rétről indul a Kismély-völgy irányába. A természet közeli erdőgazdálkodás jelentőségét mutatják be a tanösvény ismertető táblái. A tanösvény jele a Biokom logója.

7. Sós hegy

A Sós-hegy tetején emelkedik a római őrtoronyra hasonlító kilátó mely kőből épült, tetején fakilátó. A Remete-rét és a Lapis között lévő szép kilátóponton épült fel, Buzás Endre földmérő tervei alapján 1988-ban. A kilátóból szép panoráma tárul a Tubesre, a Jakab-hegyre, Orfűre és Pécs városára. A kilátó környezetében egy szalonna sütőhely is helyet kapott így bátran tervezhetünk itt szabadtéri programokat.

8. Kantavár

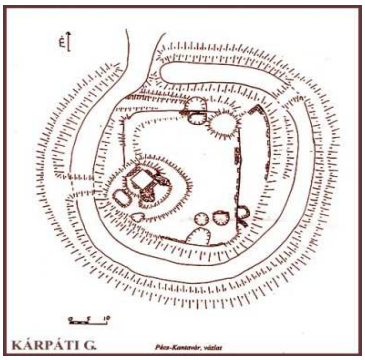

A Mecsekben Pécstől északra egy szárazárokkal körülvett meredek hegycsúcson található Kantavár falainak maradványa. A több évszázaddal ezelőtt romba dőlt erősségről nem maradtak fenn korabeli oklevelek. A három oldalról megmászhatatlanul meredek csúcsra nyugat felől vezetett a feljárat egy kaputornyon keresztül, ami egy kőfalakkal határolt fal szorosba torkollott. Tovább haladva újabb bejárati kapu állta a támadók útját, amely mögött már a szabálytalan ötszög alakú várudvar helyezkedett el. A sűrűn benőtt terület buckái lehetnek az egykori lakó- és gazdasági épületek maradványai. A vár körüli szárazárok is azonosítható. A sziklacsúcs legmagasabb pontján állt egy torony, melynek csak alapfalai maradtak meg.

Az eddigi ismertek alapján a Kantavár is a XIII. században a tatárjárás utáni nagy várépítési korszakban épült. Az építtető személye nem ismert, lehetett a közeli pécsi püspök vagy egy kisebb rangú helyi nemes is. Valószínűleg a pécsi kántorkanonoknak volt itt a megerősített lakóhelye még a török idők előtt, a XV. század táján.

1930-ban a várrom déli oldalán egy földalatti vágatot találtak. A folyosó 7 méter hosszú, meredeken lefelé ereszkedik, azután 4 méter hosszú ív alakú, vízszintes rész következik. További kutatás tudná kideríteni, vajon természetes eredetű vagy a régi várbeliek vésték ki, hogy élelmiszerüket tartsák benne. A Kantavári barlang bejáratát elzárták, nem látogatható.

A vártól Észak- Nyugatra található a Kantavári-forrás, amely hűs vizével egész évben várja a felfrissülni vágyókat.

Kantavár legendája:

A mohácsi vész után a Mecsek északi oldalán álló elhagyott sziklavárban egy Kanta nevű rablólovag ütötte fel a tanyáját. Innen járt szörnyű kalandokra, s idehordta, itt rejtegette a sok rabolt kincset. Nemkülönben a messzi vidék leggyönyörűbb leányát, akit szüleitől ragadott el.

Első szándéka szerint valamelyik gazdag töröknek adta volna el, de számításába hiba csúszott, mert, hogy menthetetlenül beleszeretett. De hiába halmozta el a leányt a kincsek özönével az nem viszonozhatta szerelmét, hanem hűséges maradt a törökök ellen harcoló kedveséhez. Kanta pedig igen megszerette, hiszen szíve mélyén jó ember volt, jó családba, szerető szülők közé született. Csakhogy kisgyerek korában öccsével együtt elrabolták anyjától és a távoli, homályos emléken túl csak egy aranylánc és rajta anyjának képe maradt számára azokból a boldog időkből.

Egy nap ismeretlen ifjú vitéz kért éjszakai szállást a várban. Elmondta, hogy egy magyar várból jön és menyasszonyát akarja meglátogatni. Kanta ebből rájött, hogy ez az a férfi, akihez az ő foglya nem akar hűtlen lenni. Felbérelte hát egy bizalmas emberét, aki másnap a Mecsek rengetegében továbbsiető ifjút meggyilkolta, majd bizonyítékul magához vette annak gyűrűjét és nyakláncát.

Mikor az orgyilkos átadta ezeket megbízójának, a rablóvezérbe villámként hasított a felismerés: tulajdon édestestvérét gyilkoltatta meg.

Holttestét ezek után elhozatta, hogy a vár tövében temettesse el. Az ifjú vitézt hamarosan menyasszonya is követte a halálba. Ezek után Kanta megváltozott: nem rabolt, nem hatalmaskodott többé, hanem kincseit szétosztotta a szegények között. Ő maga pedig haláláig magányos remeteként gondozta a két szerelmes sírját.

EMLÉKHELYEK, PIHENŐ HELYEK

SZANISZLÓ PIHENŐ

Az Állatkert és a Dömörkapu között a kisvasúttal párhuzamosan haladó Balogh Károly úton (P sáv és K kereszt jelzés kereszteződésében) található a terméskőből épült pihenő. Dr. Mócs Szaniszló (1862-1904) emlékére építették a pihenőt, aki ciszterci szerzetes, főgimnáziumi tanár, 13 éven át a Mecsek Egyesület választmányának tagja volt. A pihenőt 1905-ben a Mecsek Egyesület állította.

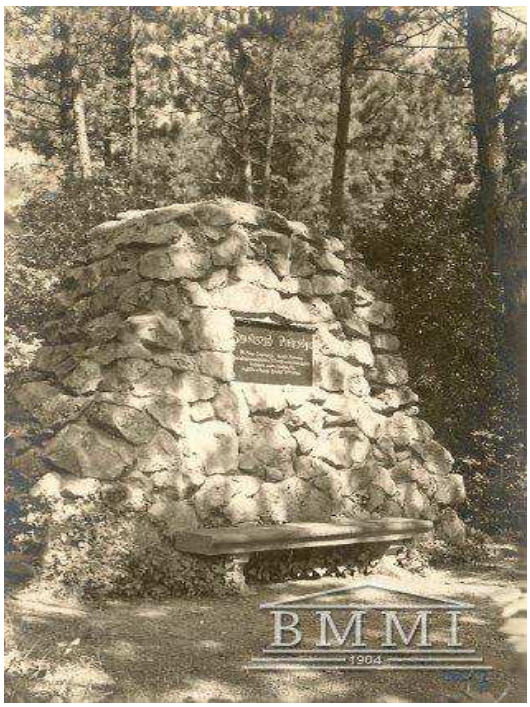

ROBOZ PIHENŐ

Útirány: A Kardos Kálmán turistaút északi végén, a Bánffay Simon sétaút kezdetén, a Mandulás campinget és az Állatkertet összekötő autóút északi oldalán.

1934-ben a pécsi Rotary Club építette Roboz Imre, a Mecsek lelkes barátjának emlékére. A régi Mária kép helyén készült a mészkőből épített turistapihenő. Árnyékos, kényelmes pihenési lehetőséget nyújt az arra járó turistáknak. A turistapihenőn lévő emléktábla felirata:

ERDÉSZ EMLÉKMŰ

A Lapisi vadászház helyén, a honfoglalás 1100 éves évfordulója tiszteletére épült 1996.-ban. A terveit készítette, az építést szervezte Tóth Aladár erdész. Az emlékmű a Mecsek hétféle kőzetéből épült fel: - fonolitból, vörös homokkőből, gránitból, andezitból, szürke mészkőből, vörös és fekete mészkőből.

EMIL – PIHENŐ

Bokor Emil (1865-1918) volt kórházi főorvos emlékére épített szép turista pihenő a egykori „Mecseki Camping” területén.

PTACEK VIKTOR PIHENŐ

Dömörkapunál az autóbuszforduló mellett található pihenőhely, melyet Ptacek Viktor, a Magyar Nemzeti Bank Pécsi Fiókvezetőjének emlékének állították 1928.-ban családja és tisztelői.

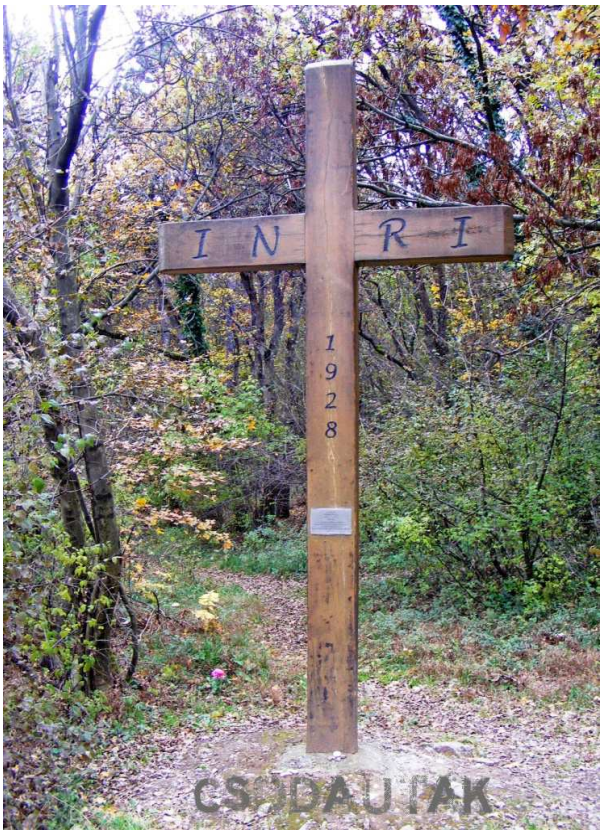

LAPISI KERESZT:

Lapison található fakereszt, amelyet Raab Gyula, a Városi Erdőhivatal vezetője állíttatott 1928.-ban.

FORRÁSOK

Hideg - kút: - A Pécs feletti erdőben a Kis-rét közelében, a sípálya mellett, a piros sáv és a piros négyzet jelzésű turistautak közelében található, közismert, jól kiépített forrás, sajnos gyenge vízhozammal. A forrás a nevét az állandóan hideg vizéről kapta.

Kantavári – forrás: - A Közép-Mecsekben, a Kantavári romoktól keletre, a piros sáv turistaút mellett található. Faragott homokkőből épített, impozáns forrásfoglalás. 1908.-ban a Természetbarátok Turista Egyesülete foglalta, melyet 1922.-ben felújítottak, és ezt hagyták örökül a jelenlegi feliratok a forrásfoglaláson.

Kismélyvölgyi – forrás: - Kismély-völgyben a piros kereszt jelzésű turistaút keleti oldalán a patak mentén található. A forrás úgynevezett „repedésvíz” forrás. Lépcső vezet a forrásfoglaláshoz, mely terméskőből épített, vasajtóval és kifolyócsővel ellátott állandó folyású forrás.

Széchenyi – forrás: - Pécsett, Kis-Mély-völgyben, a piros kereszt jelzésű turistaút mellet, a Kismélyvölgyi – forrástól északra kb. 100 méterre található. Terméskőből építették, aknás építésű, úgynevezett repedésvíz forrás, vas ajtóval és kifolyócsővel ellátva

Forrás

https://turistautak.openstreetmap.hu/mefo/index.php
http://www.pecs-mecsek.hu
http://csodautak.blogspot.com
http://mecsekegyesulet.5mp.eu
http://www.onedoor.hu
https://hu.wikipedia.org